

jeg anseer for det Vigtigste, jeg troer, at det, der skal komme ud af, en saadan første Behandling er, at Regjeringen kan faae at vide, hvad der er den almindelige Mening om den forelagte Sag; men det kan ikke skee paa anden Maade end derved, at en Mængde forskjellige Medlemmer udtale sig. Jeg skal først yttre mig om, at Loven selv er bleven hilst som Opfyldelsen af et Folkeønske; i den Henseende er jeg af den Mening, at det er en Feiltagelse at troe, at der vilde opfyldes noget Folkeønske ved en Lov som den forelagte; jeg troer tvertimod, at der deri indeholdes en Mængde Bestemmelser, som i høi Grad ville stride imod Folkets Ønsker, og navnlig forekommer det mig, at Loven stiller Geistligheden paa en saadan Maade i Modsetning til det øvrige Folk og til Statsmagten, som det aldrig kan være Befolkningen om at gjøre. at faae flaaet fast. Man kan jo ogsaa kjøbe Gulb for dyrt, og dersom vi ikke kunne faae en forandret Lønningsmaade for den Priis, her fordrer, saa mener jeg man skal vente, indtil man kan faae det, man ønsker, og ikke gaae ind paa den mindre Reform, der fra forskjellige Sider er anbefalet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om den geistlige Lønningsfond, da skal jeg ikke udtale mig videre derom, men blot gjøre opmærksom paa, at jeg for kort siden ved Finantslovens første Behandling udtalte mig om de særlige Fonds Betydning og Værdi, og hvad der blev sagt, antager jeg i alt Væsentligt maa kunne anvendes paa det foreliggende Spørgsmaal, nemlig om Hensigtsmæssigheden af en særlig geistlig Lønningsfond. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) gjorde igaar en Bemærkning, som jeg vil tiltræde, idet han hentydede paa, hvor urigtigt det vilde være, om Rigsdagen vilde opføre en Magt, der allerede har truet, førend den havde Midler, hvorved den kunde undvære Statens Hjælp, det vilde være at nære en Slange ved sin Barm, og det skulde vi vel vogte os for. Desuden vilde Oprøret af en saadan Fond efter min Overbeviisning aldeles stride imod Grundlovens Bud, som siger, at Folkekirken skal understøttes af Staten. Det er min Mening,

at ved Folkekirken forstaaes Medlemmerne af den evangelisk-lutheriske Kirke, og ved dens egne Midler forstaaes, hvad disse give frivillig eller som Offer og Alcidenser, det kan man sige, er Folkekirken's egentlige Bidrag. Hvad derimod alle de faste Eiendomme, Kapitaler og Tiender, der ere henlagte til Kirken, angaaer, da tilhøre de ganske sikkert Staten; det er derfor, at der nu i lang Tid har været givet Tilskud til Kirken, og naar Staten engang finder for godt at indbringe disse Midler i Statskassen, saa vil den paa den anden Side af Statens almindelige Midler hvide det Tilskud, som Grundloven byder den at gjøre; men at der skulde være en Eiendomsret hos Kirken ligeoverfor Staten med Hensyn til disse Midler, kan jeg aldeles ikke anerkjende, hvad jeg allerede tidligere har havt Leilighed til at udtale. Der er blandt Andet anført en Grund eller idetmindste et Fingerpeg, hvoraf man skulde kunne slutte, at Kirken maatte være Eier af det Gode, hvoraf Folkekirken's Præster nu lønnes. Man har nemlig sagt, at det i meget lang Tid har været henlagt til dette Brug, og derved havde Kirken ligesom faaet Hævd derpaa. Det er nu min Mening, at Brugsret ikke kan skabe Eiendomsret, idetmindste er det ikke almindelig anerkjendt her i Landet. Lad os see hen til et andet Forhold, hvor Vedkommende i umindelige Tider har havt Brugen af en vis Gjensstand, uden at man derfor har villet indrømme Eiendomsret. Har ikke Bondestanden i umindelige Tider havt en ubelukkende Ret til at bruge Fæstjord, og har Nogen villet indrømme, at den derfor havde Eiendomsret til den? Der er Ingen her i Landet, der har paastaet det, og det er heller ikke indrømmet af Nogen, men mindst af dem, der nu fordrer denne Eiendomsret for Kirken.

Der blev igaar yttret forskjellige modsvarende Meninger om Tiendens Bestaafenhed, om den er en Skat eller en Hæftelse; jeg hører til dem, der antage, at om den ogsaa er bleven til paa samme Maade som Skatter, nemlig derved, at Staten har sagt: saa og saa Meget skal der hvides af en Eiendom til Statens Fornødenheder, saa har den dog ikke mere nu Karakteren af en Skat. Det vilde jo f. Ex. være besynderligt, om man lod give